

ЈП "ДЕП-ОТ" Д.О.О.

РЕГИОНАЛНА ДЕПОНИЈА БАЊА ЛУКА

Булевар војводе Живојина Мишића 23, телефон: +387 51 258 320/факс: +387 51 258 321
ПИБ: 401664160004, ЖР: 5550070020927813-Нова Банка Бања Лука, 5620998132697192-НЛБ Банка Бања Лука

Информација о раду за 2018. годину

Садржај

1	Увод	1
2	Систем управљања квалитетом и систем управљања заштитом животне средине	4
2.1	Систем управљања квалитетом	4
2.2	Систем управљања заштитом животне средине	5
3	Информације о инвестиционим улагањима у 2018. години.....	6
4	Остварено одлагање отпада 2018. години.....	7
5	Тренд одлагања мијешаног комуналног отпада у протекле четири године (2015-2018).....	8
6	Извршење количинског плана одлагања отпада у 2018. години	9
6.1	Укупна одложена количина отпада у односу на планиране количине, сви партнери.....	9
6.2	Укупна одложена количина отпада у односу на предходну годину, сви партнери.....	9
7	Учешће комуналних предузећа у укупној количини одложеног отпада	10
7.1	Чистоћа А.Д., Бања Лука	10
7.2	Градска чистоћа „Градишка“	10
7.3	Комуналац „Лакташи“	11
7.4	Парк Прњавор.....	11
7.5	“Чистоћа и Зеленило” Челинац.....	12
7.6	Бобас Котор Варош.....	12
7.7	Комуналац Србац	13
7.8	„Чистоћа“ Кнежево	13
7.9	Остали (без комуналних предузећа из Бања Луке, Лакташа, Градишке, Прњавора, Српца, Котор Вароши, Челинца и Кнежева)	14
7.10	Упоредна структура донезеног отпада по ком. предузећима у 2018. год.....	14
8	Координисање отпада и заштита од пожара	16
9	Заштита на раду	17
10	Програм мониторинга на депонији.....	19
10.1	Мониторинг ваздуха.....	19
10.2	Мониторинг воде:.....	20
10.3	Мјерење буке	21
10.4	Услуге ДДД.....	21
11	Финасијски извјештај о пословању у 2018. Години	22
12	Старосна структура потрживања и обавеза.....	24
12.1	Старосна структура потраживања од купаца	24
12.2	Старосна структура дугорочних обавеза по кредитима	24
12.3	Старосна структура обавеза према добављачима	25
13	Ненаплаћена потраживања	26
14	Рекапитулација елемената привређивања.....	27
15	Управљање финансијским ризицима.....	29
15.1	Тржишни ризик.....	29
15.2	Ризик ликвидности.....	30

1 Увод

ЈП"ДЕП-ОТ" д.о.о. Бања Лука је основано 06.03.2003. године са циљем санације постојеће и изградње Регионалне санитарне депоније у Рамићима.

Предузеће су основале Општине бањалучке регије са оснивачким удјелима како слиједи:

Град/Општина	%	удио у оснивачком капиталу
1. Град Бања Лука	50	10.000,00 КМ
2. Општина Градишка	14	2.800,00 КМ
3. Општина Прњавор	10	2.000,00 КМ
4. Општина Лакташи	8	1.600,00 КМ
5. Општина Србац	7	1.400,00 КМ
6. Општина Котор Варош	4	800,00 КМ
7. Општина Челинац	4	800,00 КМ
8. Општина Кнежево	3	600,00 КМ

Управни одбор Предузећа је на сједници одржаној 02.04.2003. године донио је Одлуку о прихватању задужења по пројекту управљања чврстим отпадом (**SOLID WASTE MANAGMENT PROJECT – WB IDA 36720 BA**) од Свјетске банке – Међународне асоцијације за развој, под слиједећим условима:

- рок отплате **25 година**
- грејс период за главницу (урачунат у рок отплате) **8 година**
- каматна стопа: **0,00 %**
- сервисни трошак: **0,75 % годишње**
- комисиона провизија: **0,50 % годишње (у 2005. смањена на 0,35%)**

Дана **30.04.2003.** године закључен је Супсидијарни кредитни споразум о преносу дијела кредита Свјетске банке по Пројекту Управљања чврстим отпадом између Владе Републике Српске-Министарство финансија и ЈП "ДЕП-ОТ" д.о.о. Бања Лука у износу од **USD 4.000,000** (еквивалент у SDR).

Влада Републике Српске је на сједници одржаној 25. децембра 2003. године донијела Одлуку о одобравању средстава за суфинансирање Пројекта управљања чврстим отпадом по кредиту Свјетске банке – Међународне асоцијације за развој, у износу од

1 000 000,00 \$, од чега се **2/3** или **666 667,00 \$** односи на суфинансирање Пројекта у Бања Луци, а **1/3** или **333 333,00 \$** на суфинансирање Пројекта у Бијелини.

Отплата кредита је почела 15.10.2010. године. Отплата кредита врши се у полугодишњим ратама и то 15.04. и 15.10. сваке године а према плану отплате кредита. У току 2010. године, успјешно је завршена прва фаза имплементације Пројекта управљања чврстим отпадом „Project WB IDA-36720 BA“, те уплаћена прва рата за отплату кредита у износу од 93.464 SDR. Од 2011 редово се два пута

годишње плаћају по двије рате у износу од 93.464 SDR што закључно са 31 Дец 2018 износи укупно 1.401. 960 SDR (15 рата).

У 2010. Години закључен је Супсидијарни кредитни споразум о преносу дијела кредита Свјетске банке – Међународне банке за обнову и развој по Другом пројекту управљања чврстим отпадом са Владом Републике Српске у износу од 1.500.000 EUR-а, а на основу Споразума о зајму између Свјетске банке – Међународне банке за обнову и развој и Босне и Херцеговине закљученог дана 25. Јуна 2009 године о зајму у износу од 17.000.000,00 EUR-а. Услови враћања кредита:

- Рок отплате кредита 20 година
- Грејс период за главницу (урачунат у рок отплате) 8 година
- Каматна стопа LIBOR + варијабилна стопа
- Приступна такса која се плаћа једнократно на укупан износ зајма 0,25%
- Отплата полугодишње 15. Јуна и 15. Децембра
- Отплата главнице почиње 15. Децембра 2016 године, а завршава 15. Јуна 2028 године
- Све трошкове који настану по овом споразуму сноси Ј.П. „ДЕП-ОГ“ д.о.о.

Преузимањем управљања Депонијом у Рамићима – Бања Лука, **01.07.2004.** године, створени су основни предуслови за имплементацију Пројекта Управљања чврстим отпадом по кредиту Свјетске банке, те остваривање властитих прихода и прелазак на самоодрживо економско пословање.

Током пословне 2006./2007. године органи Предузећа су обавили низ активности везаних за докапитализацију Предузећа. Докапитализација Предузећа је извршена од стране Општина Оснивача у циљу измирења обавеза Предузећа према Граду Бања Лука, за уступање на кориштење земљишта на којем се налази објекат Регионалне депоније Рамићи, Бања Лука.

По извршеној докапитализацији оснивачки капитал у Предузећу износи **2 682 209,00 КМ (два милиона шесто осамдесет двије хиљаде и двјестодевет КМ и 00/100) у новцу.**

Износ појединачних улога у новцу Оснивача Предузећа је:

1. Град Бања Лука	1 663 813,76 КМ
2. Општина Градишка	375 509,26 КМ
3. Општина Прњавор	268 220,90 КМ
4. Општина Лакташи	214 576,72 КМ
5. Општина Србац	51 400,00 КМ
6. Општина Котор Варош	800,00 КМ
7. Општина Челинац	107 288,36 КМ
8. Општина Кнежево	600,00 КМ

Оснивачи Предузећа имају удио у оснивању Предузећа, чија је висина утврђена по основи уложеног капитала и то:

1. Град Бања Лука	62,03%	5. Општина Србац	1,92%
2. Општина Градишка	14,00%	6. Општина Котор Варош	0,03%
3. Општина Прњавор	10,00%	7. Општина Челинац	4,00%
4. Општина Лакташи	8,00%	8. Општина Кнежево	0,02%

Оснивачки капитал у Предузећу представљен је у раду Скупштине Предузећа са стотину (100) гласова, тако да сваки Оснивач има одређени број гласова и то како слиједи:

1. Град Бања Лука	60 гласова	5. Општина Србац	2 гласа
2. Општина Градишка	14 гласова	6. Општина Котор Варош	1 глас
3. Општина Прњавор	10 гласова	7. Општина Челинац	4 гласа
4. Општина Лакташи	8 гласова	8. Општина Кнежево	1 глас

Током пословне 2018.године Скупштина Предузећа и Надзорни одбор су, у складу са својим належностима прописаним Законом о јавним предузећима, Уговором о оснивању Предузећа и Статутом, разматрали најважнија питања и доносили одлуке везано за пословање Предузећа.

Скупштина Предузећа је током 2018.године имала три (3) засједања, док је Надзорни одбор одржао шест (6) сједница.

Скупштина Предузећа је на приједлог Надзорног одбора дана 22.02.2018.године усвојила Финансијске извјештаје о пословању Предузећа у 2018.години и донијела одлуку да исказана добит у висини од 376 444,85 КМ не буде распоређена.

У области јавних набавки, Комисија за јавне набавке је спровела планиране јавне набавке, као и оне набавке за које се указала потреба, а ради несметаног пословања Предузећа и обављања дјелатности.

Закључно са 31.12.2018.године у Предузећу је било запослено 44 радника;

По степену стручности у Предузећу је запослено: један (1) радник са звањем доктор наука, двоје (2) радника са звањем магистра технолошких наука, једанаест (12) радника са ВСС-VII степен стручне спреме, четири (4) радника са ВШС-VI степен стручне спреме, једанаест (11) радника са ССС-IV степенн стручне спреме, десет (10) радника КВ и четири (4) радника без квалификације-НК.

2 Систем управљања квалитетом и систем управљања заштитом животне средине

2.1 Систем управљања квалитетом

Увођењем политике квалитета ЈП "ДЕП-ОТ" д.о.о. своје пословање, развој и успјех заснива на испуњењу захтјева како клијената/партнера и тржишта тако и законских прописа и нормативних докумената који се односе на квалитет.

Као Предузеће које се бави управљањем чврстим отпадом, циљ нам је да обезбједимо, трајно одржавамо и постанемо синоним за квалитет у области управљања отпадом.

Како би се постигао задати циљ потребно је успоставити, одржавати и стално побољшавати систем квалитета (QMS) према захтјевима стандарда ISO 9001, те радити на побољшању квалитета наших услуга који се огледа сталним растом задовољења клијената.

Такође важан сегмент у постизању и што ефикаснијем функционисању система квалитета услуга јесте развој и иновације у обављању услуга, односно непрекидно улагање у техничко- технолошки развој и унапређење, као и максимална мотивација свих запослених, сталним стицањем нових знања и подстицањем тимског рада.

Потребно је поставити годишње мјерљиве циљеве, како би се обезбједило праћење напретка и усаглашености са свим стандардима, као и предузимање мјера за унапређење квалитета у погледу квалитета испоручилаца и успостављање партнерских односа са њима.

У оквиру система управљања квалитетом у току 2018. године извршене су сљедеће активности:

- Извршена је годишња интерна провјера ISO 9001;
- Урађено је оцјењивање остварености дефинисаних циљева гдје је констатовано да је извјесно испуњење циљева и да руководство улаже напоре како би исти били оставрени;
- Урађен је Упитник за процјену корисника услуга којим су обухваћена сва комунална предузећа која довозе отпад на депонију као и десет највећих приватних партнера;
- Одржана је сједница руководства у вези преиспитивања система управљања квалитетом;

На сједници руководства преиспитивана је прикладност, адекватност и ефективност система управљања квалитетом. Руководство је разматрало приједлоге корисника услуга из Упитника, а који се тичу потребе да се уведе раздвајање отпада на депонији као и боље одржавање путне инфраструктуре у периоду снијижних падавина. Анализа упитника показала је да су корисници услуга веома задовољни квалитетом услуга и генерална слика предузећа оцјењена је оцјеном 4,54. Благи напредак у односу на претходну годину кад је просјечна оцјена била 4,48.

Руководство се упознало са чињеницом да је извршена транзиција стандарда ISO 9001:2008 у ISO 9001:2015, као и да је извршена прва екстерна надзорна контрола стандарда ISO 14001.

На сједници руководства је одлучено да се и даље ради на процесу побољшања система управљања квалитетом и система управљања заштитом животне средине.

2.2 Систем управљања заштитом животне средине

ЛП "ДЕП-ОТ" д.о.о. као предузеће чија је основна дјелатност збрињавање чврстог комуналног отпада увело је у примјену систем управљања заштитом животне средине према захтјевима стандарда ISO 14001:2015.

ISO 14001 спецификује захтјеве за систем управљања заштитом животне средине, које Предузеће може да користи да би унаприједила своје перформансе заштите животне средине.

Конзистентно са политиком заштите животне средине Предузеће је идентификовало основне циљеве и то: идентификација свих аспекте заштите животне средине и стављање под контролу значајних аспеката, пословање у складу са законима и прописима о заштити животне средине, планирање, преиспитивање и имплементацију постављених циљева, укључујући посвећеност циљевима превенције загађивања, систематски приступ редовном мјерењу и мониторинг својих учинака смањења емисија и испуштања штетних материја у животну средину (ваздух, воду, земљу), штедња ресурса и енергије, смањену употребу штетних материја, превентивно дјеловање и примјена планова дјеловања за случај инцидената којим се ублажава могућност штетног утицаја на животну средину, стручно усавршавање и обучавање свих запослених на начин који обезбјеђује максималну заштиту животне средине, провођење независног оцјењивања имплементационог система менаџмента заштитом животне средине и одговар на утврђене неусклађености предузимањем одговарајућих корективних и превентивних мјера.

У оквиру система управљања заштитом животне средине у току 2018. године извршене су сљедеће активности:

- Извршена је интерна провјера усклађености процеса у Предузећу са установљеним процедурама система управљања заштитом животне средине, као и њихова ефективност;
- Од стране менаџера квалитета издате су двије корективне мјере за отклањање уочених неусаглашености;
- Извршена је прва екстерна надзорна контрола стандарда ISO 14001 од стране овлашћеног сертификационог тијела;

3 Информације о инвестиционим улагањима у 2018. години

У 2018. години Ј.П. „ДЕП-ОТ“ д.о.о. је инвестициона улагања финансирао из само из властитих средстава:

Преглед инвестиционих активности

Врста радова/Извор средстава	ИРА фонд (КМ)	ИБРД (КМ)	Влада РС (КМ)	Властита средства (КМ)	Фонд за заштиту животне средине РС (КМ)	Укупно (КМ)
Грађевински објекти				4.480,00		4.480,00
Машине и опрема				25.285,00		25.285,00
Инвентар				895,00		895,00
У припреми (инвестиције које су запчете али нису завршене.)				301.737,00		301.737,00
Укупно (КМ)	0,00	0,00	0,00	332.397,00	0,00	332.397,00

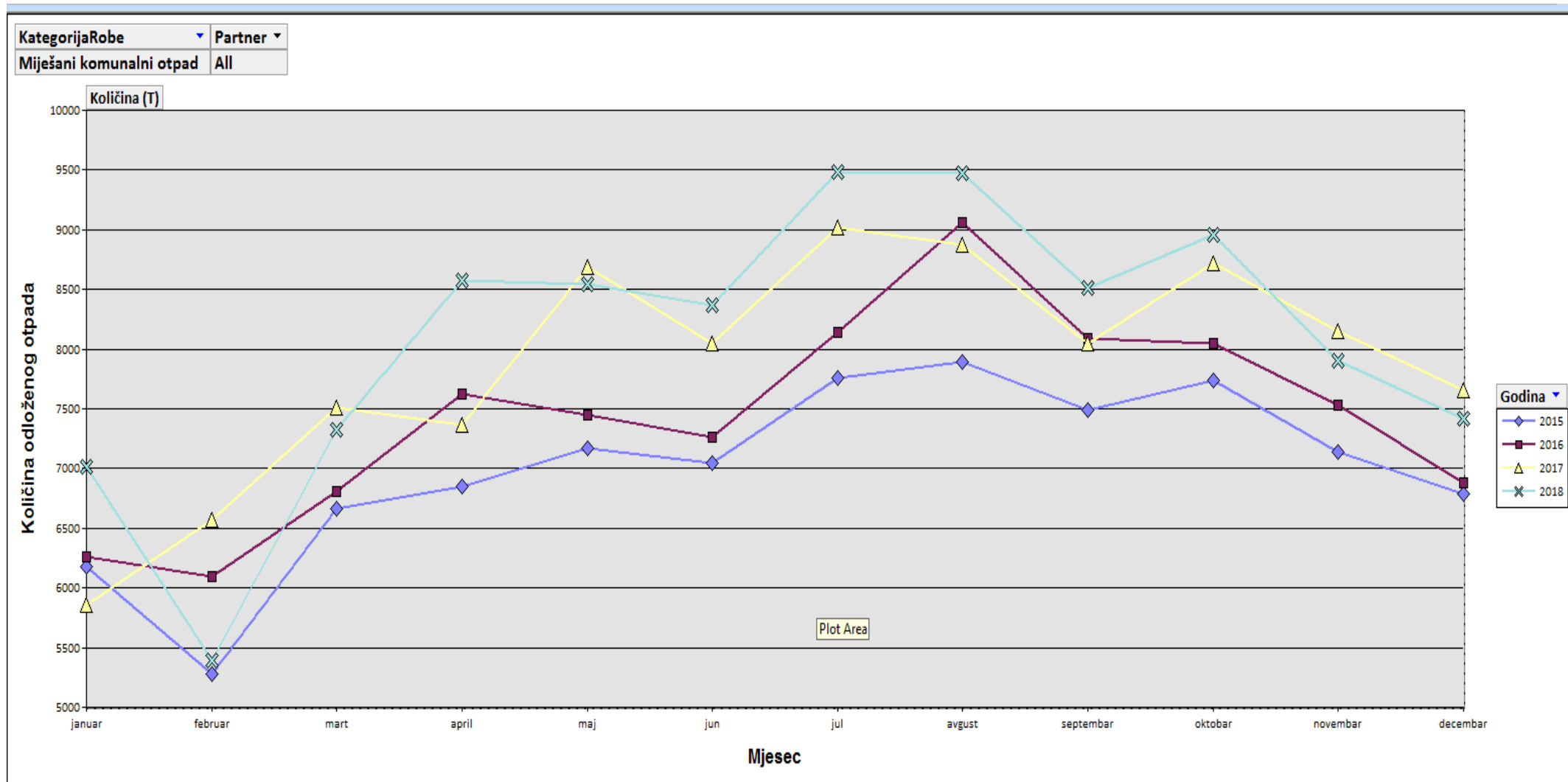
4 Остварено одлагање отпада 2018. години

Партнер: Сви партнери

Отпад по мјесецима и по категорији отпада

Категорија	Количина(Т)												Укупно
	Јан	Феб	Мар	Апр	Мај	Јун	Јул	Ауг	Сеп	Окт	Нов	Дец	
Мијешани комунални отпад	7.018,23	5.394,35	7.322,84	8.578,91	8.541,36	8.369,36	9.487,36	9.478,10	8.513,55	8.959,26	7.903,28	7.418,62	96.985,22
Неопасни технолошки отпад	359,98	403,68	499,38	714,02	640,06	661,96	797,90	581,50	655,34	640,57	643,02	718,96	7.316,37
Чисти ископи земље и камења	500,34	214,20	347,46	222,46	806,28	984,10	468,24	508,82	571,24	414,50	500,94	297,94	5.836,52
Чиста грађевинска шута без бетона	150,28	242,10	202,84	161,88	346,54	287,76	294,46	283,04	269,64	189,18	237,16	385,22	3.050,10
Клаонички отпад	112,42	85,10	119,44	203,18	117,24	111,74	123,26	136,64	108,42	130,92	126,52	141,54	1.516,42
Технолошки отпад из клаонице перади	96,50	84,36	114,34	125,08	128,88	126,44	120,72	133,94	71,48	82,52	95,32	136,36	1.315,94
Неупотребљива роба из трг. и др. пред.	112,72	36,02	44,02	57,62	18,48	33,20	112,28	44,06	33,70	144,16	33,72	198,88	868,86
Неразврстани грађевински отпад	46,36	46,70	80,44	92,04	89,24	58,56	55,74	177,04	45,28	34,78	46,92	76,30	849,40
Грађевински отпад са бетоном	21,92	23,98	41,80	39,00	82,50	107,90	58,06	29,42	72,00	39,02	30,10	28,06	573,76
Прашкasti силикатни отпад			34,40	29,04	30,48	57,18	52,14	68,38	47,56	38,80	37,72	168,58	564,28
Грађевински отпад измјешан са смећем	29,74	45,18	23,10	19,18	36,94	17,22	22,48	9,38	9,64	37,38	12,26	6,96	269,46
Комунални отпад са зелених површина	0,66			5,48	4,46	4,26	17,62	15,28	9,42	35,56	45,84		138,58
Прашина и честице (ферометала) жељеза		12,06	16,24		11,84		22,26		10,52			30,64	103,56
Ауто-гуме камиони и шлепери				2,18		0,02		0,40		9,94			12,54
Кабастни отпад из домаћинства			3,10										3,10
Лешеви угнулих животиња - крупна стока		0,28			0,02						0,54		0,84
Ауто-гуме аутомобилске					0,04				0,12	0,16	0,50		0,82
Лешеви угнулих животиња - ситна стока	0,30							0,00	0,46				0,76
Лешеви угнулих животиња - пси			0,04	0,00		0,02	0,02					0,14	0,22
Тотал	8.449,45	6.588,01	8.849,44	10.250,07	10.854,36	10.819,72	11.632,54	11.466,00	10.418,37	10.756,75	9.713,84	9.608,20	119.406,75

5 Тренд одлагања мијешаног комуналног отпада у протекле четири године (2015-2018)

6 Извршење количинског плана одлагања отпада у 2018. години

6.1 Укупна одложена количина отпада у односу на планиране количине, сви партнери

Редни број	Врста отпада	Укупно остварена количина у 2018години (тона) 1	Укупно планирана количина у 2018години (тона) 2	Индекс учешћа (1/2)
1.	Мијешани комунални отпад	96.985,22	91.000,00	106,58%
2.	Неопасни технолошки и неразврстани грађевински отпад	8.999,51	7.500,00	119,99%
3.	Отпад са зелених површина	138,58	2.000,00	6,93%
4.	Грађевински отпад са бетоном	573,76	500,00	114,75%
5.	Грађевинска шута без бетона	3.050,10	2.500,00	122,00%
6.	Чисти ископи земље и камења	5.836,52	6.500,00	89,79%
7.	Клаонички отпад	2.834,18	2.000,00	141,71%
8.	Остали ненаведени отпад	988,88	1.500,00	65,93%
	Укупно	119.406,75	113.500,00	105,20%

6.2 Укупна одложена количина отпада у односу на предходну годину, сви партнери

Редни број	Врста отпада	Укупно остварена количина у 2018. години (тона) -1	Укупно остварена количина у 2017. години (тона) -2	Индекс остварења 1/2
1.	Мијешани комунални отпад	96.985,22	94.497,56	102,63%
2.	Неопасни технолошки и неразврстани грађевински отпад	8.999,51	8.456,95	106,42%
3.	Отпад са зелених површина	138,58	714,18	19,40%
4.	Грађевински отпад са бетоном	573,76	539,72	106,31%
5.	Грађевинска шута без бетона	3.050,10	2.745,50	111,09%
6.	Чисти ископи земље и камења	5.836,52	6.891,96	84,69%
7.	Клаонички отпад	2.834,18	2.183,72	129,79%
8.	Остали ненаведени отпад	988,88	787,42	125,58%
	Укупно	119.406,75	116.817,01	102,22%

7 Учешће комуналних предузећа у укупној количини одложеног отпада

7.1 Чистоћа А.Д., Бања Лука

Редни број	Врста отпада	Укупно остварена количина у 2018. години (тона) 1	ЧИСТОЋА" АД БАЊА ЛУКА у 2018. години (тона) 2	Индекс учешћа (2/1)
1.	Мијешани комунални отпад	96.985,22	59.342,49	61,19%
2.	Неопасни технолошки и неразврстани грађевински отпад	8.999,51	3.184,50	35,39%
3.	Отпад са зелених површина	138,58	82,66	59,65%
4.	Грађевински отпад са бетоном	573,76	4,04	0,70%
5.	Грађевинска шута без бетона	3.050,10	257,16	8,43%
6.	Чисти ископи земље и камења	5.836,52	4,36	0,07%
7.	Клаонички отпад	2.834,18	199,78	7,05%
8.	Остали ненаведени отпад	988,88	0,76	0,08%
	Укупно	119.406,75	63.075,75	52,82%

7.2 Градска чистоћа „Градишка“

Редни број	Врста отпада	Укупно остварена количина у 2018. години (тона) 1	Градска чистоћа Градишка у 2018. години (тона) 2	Индекс учешћа (2/1)
1.	Мијешани комунални отпад	96.985,22	11.383,29	11,74%
2.	Неопасни технолошки и неразврстани грађевински отпад	8.999,51	0,00	0,00%
3.	Отпад са зелених површина	138,58	0,00	0,00%
4.	Грађевински отпад са бетоном	573,76	0,00	0,00%
5.	Грађевинска шута без бетона	3.050,10	0,00	0,00%
6.	Чисти ископи земље и камења	5.836,52	0,00	0,00%
7.	Клаонички отпад	2.834,18	0,28	0,01%
8.	Остали ненаведени отпад	988,88	0,08	0,01%
	Укупно	119.406,75	11.383,65	9,53%

7.3 Комуналац „Лакташи“

Редни број	Врста отпада	Укупно остварена количина у 2018. години (тона) 1	Комуналац Лакташи у 2018. 2	Индекс учешћа (2/1)
1.	Мијешани комунални отпад	96.985,22	8.845,74	9,12%
2.	Неопасни технолошки и неразврстани грађевински отпад	8.999,51	265,72	2,95%
3.	Отпад са зелених површина	138,58	0,00	0,00%
4.	Грађевински отпад са бетоном	573,76	0,00	0,00%
5.	Грађевинска шута без бетона	3.050,10	10,22	0,34%
6.	Чисти ископи земље и камења	5.836,52	0,00	0,00%
7.	Клаонички отпад	2.834,18	243,06	8,58%
8.	Остали ненаведени отпад	988,88	0,12	0,01%
	Укупно	119.406,75	9.364,86	7,84%

7.4 Парк Прњавор

Редни број	Врста отпада	Укупно остварена количина у 2018. години (тона) 1	Парк Прњавор 2018. години (тона) 2	Индекс учешћа (2/1)
1.	Мијешани комунални отпад	96.985,22	6.240,40	6,43%
2.	Неопасни технолошки и неразврстани грађевински отпад	8.999,51	189,86	2,11%
3.	Отпад са зелених површина	138,58	0,00	0,00%
4.	Грађевински отпад са бетоном	573,76	0,00	0,00%
5.	Грађевинска шута без бетона	3.050,10	0,00	0,00%
6.	Чисти ископи земље и камења	5.836,52	0,00	0,00%
7.	Клаонички отпад	2.834,18	3,06	0,11%
8.	Остали ненаведени отпад	988,88	0,00	0,00%
	Укупно	119.406,75	6.433,32	5,39%

7.5 “Чистоћа и Зеленило” Челинац

Редни број	Врста отпада	Комунално Челинац у 2018. години (тона) 1	Комунално Челинац у 2018. години (тона) 2	Индекс учешћа (2/1)
1.	Мијешани комунални отпад	96.985,22	2.426,80	2,50%
2.	Неопасни технолошки и неразврстани грађевински отпад	8.999,51	0,00	0,00%
3.	Отпад са зелених површина	138,58	0,00	0,00%
4.	Грађевински отпад са бетоном	573,76	0,00	0,00%
5.	Грађевинска шута без бетона	3.050,10	0,00	0,00%
6.	Чисти ископи земље и камења	5.836,52	0,00	0,00%
7.	Клаонички отпад	2.834,18	0,00	0,00%
8.	Остали ненаведени отпад	988,88	0,00	0,00%
	Укупно	119.406,75	2.426,80	2,03%

7.6 Бобас Котор Варош

Редни број	Врста отпада	Укупно остварена количина у 2018. години (тона) 1	Бобас Котор Варош у 2018. години (тона) 2	Индекс учешћа (2/1)
1.	Мијешани комунални отпад	96.985,22	1.201,10	1,24%
2.	Неопасни технолошки и неразврстани грађевински отпад	8.999,51	813,82	9,04%
3.	Отпад са зелених површина	138,58	0,00	0,00%
4.	Грађевински отпад са бетоном	573,76	0,00	0,00%
5.	Грађевинска шута без бетона	3.050,10	0,00	0,00%
6.	Чисти ископи земље и камења	5.836,52	0,00	0,00%
7.	Клаонички отпад	2.834,18	0,00	0,00%
8.	Остали ненаведени отпад	988,88	0,00	0,00%
	Укупно	119.406,75	2.014,92	1,69%

7.7 Комуналац Србац

Редни број	Врста отпада	Укупно остварена количина у 2018. години (тона) 1	Комуналац Србац у 2018. години (тона) 2	Индекс учешћа (2/1)
1.	Мијешани комунални отпад	96.985,22	541,96	0,56%
2.	Неопасни технолошки и неразврстани грађевински отпад	8.999,51	0,00	0,00%
3.	Отпад са зелених површина	138,58	0,00	0,00%
4.	Грађевински отпад са бетоном	573,76	0,00	0,00%
5.	Грађевинска шута без бетона	3.050,10	0,00	0,00%
6.	Чисти ископи земље и камења	5.836,52	0,00	0,00%
7.	Клаонички отпад	2.834,18	0,00	0,00%
8.	Остали ненаведени отпад	988,88	0,00	0,00%
	Укупно	119.406,75	541,96	0,45%

7.8 „Чистоћа“ Кнежево

Редни број	Врста отпада	Укупно остварена количина у 2018. години (тона) 1	Чистоћа Кнежево у 2018. години (тона) 2	Индекс учешћа (2/1)
1.	Мијешани комунални отпад	96.985,22	1.022,94	1,05%
2.	Неопасни технолошки и неразврстани грађевински отпад	8.999,51	0,00	0,00%
3.	Отпад са зелених површина	138,58	0,00	0,00%
4.	Грађевински отпад са бетоном	573,76	0,00	0,00%
5.	Грађевинска шута без бетона	3.050,10	0,00	0,00%
6.	Чисти ископи земље и камења	5.836,52	0,00	0,00%
7.	Клаонички отпад	2.834,18	0,00	0,00%
8.	Остали ненаведени отпад	988,88	0,00	0,00%
	Укупно	119.406,75	1.022,94	0,86%

7.9 Остали (без комуналних предузећа из Бања Луке, Лакташа, Градишке, Прњавора, Српца, Котор Вароши, Челинца и Кнежева)

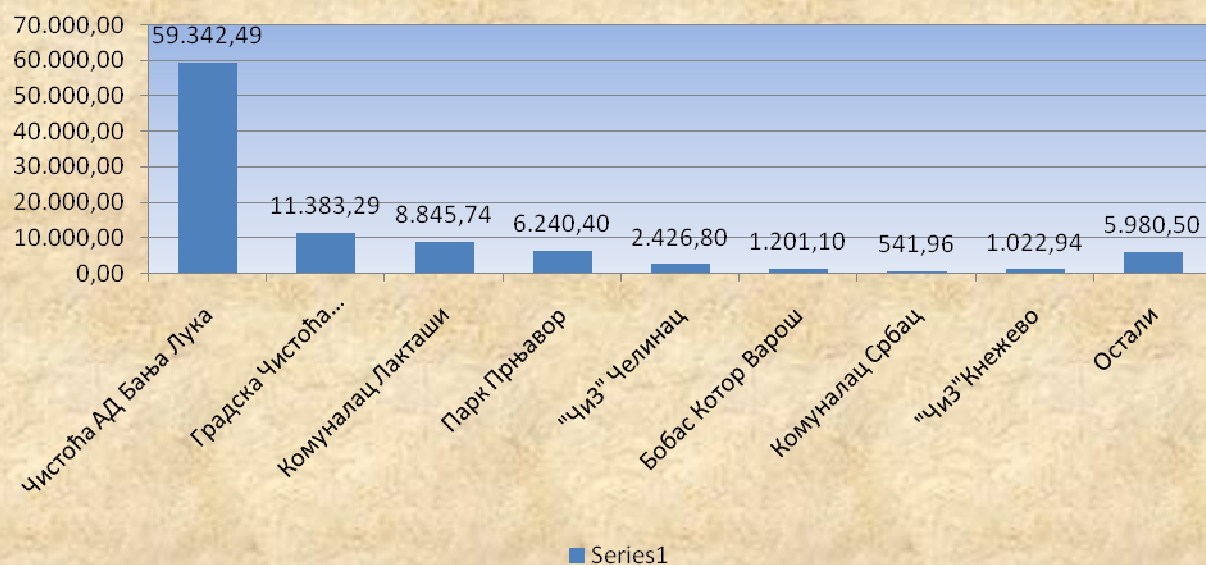
Редни број	Врста отпада	Укупно остварена количина у 2018. години (тона)	Остали у 2018. години (тона)	Индекс учешћа (2/1)
		1	2	
1.	Мијешани комунални отпад	96.985,22	5.980,50	6,17%
2.	Неопасни технолошки и неразврстани грађевински отпад	8.999,51	4.545,61	50,51%
3.	Отпад са зелених површина	138,58	55,92	40,35%
4.	Грађевински отпад са бетоном	573,76	569,72	99,30%
5.	Грађевинска шута без бетона	3.050,10	2.782,72	91,23%
6.	Чисти ископи земље и камења	5.836,52	5.832,16	99,93%
7.	Клаонички отпад	2.834,18	2.388,00	84,26%
8.	Остали ненаведени отпад	988,88	987,92	99,90%
	Укупно	119.406,75	23.142,55	19,38%

7.10 Упоредна структура доведеног отпада по ком. предузећима у 2018. год

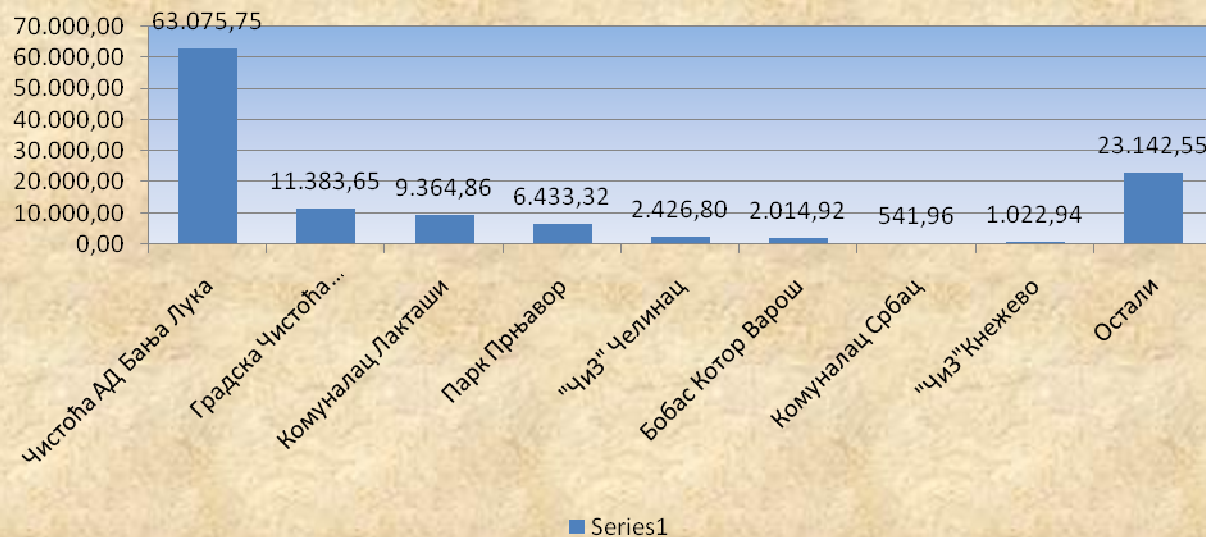
Редни број	Предузеће	Мјешани комунални отпад		Сав доведени отпад	
		Количина	Учешће	Количина	Учешће
1.	Чистоћа АД Бања Лука	59.342,49	61,19%	63.075,75	52,82%
2.	Градска Чистоћа Градишка	11.383,29	11,74%	11.383,65	9,53%
3.	Комуналац Лакташи	8.845,74	9,12%	9.364,86	7,84%
4.	Парк Прњавор	6.240,40	6,43%	6.433,32	5,39%
5.	"ЧиЗ" Челинац	2.426,80	2,50%	2.426,80	2,03%
6.	Бобас Котор Варош	1.201,10	1,24%	2.014,92	1,69%
7.	Комуналац Србац	541,96	0,56%	541,96	0,45%
8.	"ЧиЗ" Кнежево	1.022,94	1,05%	1.022,94	0,86%
9.	Остали	5.980,50	6,17%	23.142,55	19,38%
	Укупно	96.985,22	100,00%	119.406,75	100,00%

Мијешани комунални отпад

Сав довезени отпад

8 Координисање отпада и заштита од пожара

Координација отпада

У 2018. години вођене су активности у складу са Законом о заштити од пожара (Сл.гл.РС број 71/12) на унапређењу заштите од пожара кроз планирање и реализацију превентивних мјера у циљу превенције избијања пожара и експлозија на депонији, а односе се на:

- Израда динамичког плана попуњавања санитарне касете отпадом,
- Мониторинг плана попуњавања касете отпадом и надоградње бунара за дегасификацију отпада,
- Праћење процеса збрињавања посебних врста отпада на санитарној касети,
- Контрола слијегања отпада на затвореној локацији интерне ознаке „Б1“
- Мониторинг дневног и периодичног прекривцаљања отпада инертним материјалом,
- Мониторинг рада система за дегасификацију одјељка „Б“, као и уређаја за спаљивање депонијских гасова на Бакљи.

Заштита од пожара

У 2018. години поред редовних активности на реализацији превентивних мјера заштите од пожара при обављању основне дјелатности вођене су активности на :

- Контрола исправности средстава заштите од пожара, стању позајмишта инертних материјала за гашење почетних пожара, стање пожарних путева и прилаза пожарно осјетљивим мјестима на затвореним и активним површинама на депонији,
- Контрола исправности хидрантске мреже и притиска воде у хидрантском прстену дуж обухвата депоније,
- Сервисирање ватрогасних апарата за почетно гашење пожара,
- Обука радника из заштите од пожара и руковања апаратима за почетно гашење пожара,
- Контрола проходности пожарних путева према пожарно осјетљивим мјестима на депонији и приступа огради око депоније

9 Заштита на раду

Током 2018. године спроведено је низ активности и послова у ЈП „ДЕП-ОТ“ Регионална депонија Бања Лука са циљем заштите и здравља на раду запослених као и других лица која се по било ком основу налазе у нашем предузећу. Најважније активности су сљедеће:

1) Преглед и испитивање опреме за рад

Средства рада односно опрема која се користи у процесу рада обавезно подлијеже претходном и периодичном прегледу. Прегледана опрема за рад која се користи у процесу рада (и примјењене мјере заштите и здравља на раду) испуњава техничке прописе, стандарде и упутства произвођача за сигуран и безбиједан рад.

2) Љекарски прегледи радника

Радници који су распоређени на радним мјестима са повећаним ризиком (која су дефинисана Актом о процјени ризика) подлијежу обавезном претходном и периодичном љекарском прегледу сваких 12 мјесеци. 28 радника су били упућени на претходни и периодичан љекарски преглед.

3) Набавка средстава и опреме за личну заштиту

Набавка одјеће, обуће, антифона, респиратора, заштитних наочала – за рад на мјеста која су Актом дефинисана као радна мјеста са повећаним ризиком у односу на буку, хемијске штетности, прашину, димове, биолошке штетности итд. Радницима су стављена на располагање лична заштитна средства. Радници су упознати са значајем коришћења личних заштитних средстава, и иста су обавезна користити и примјењивати.

4) Оспособљавање и провјера знања радника за безбиједан и здрав рад

Радници који су добили на коришћење средства рада су обучени за безбиједан и сигуран рад на њима, као и упутства за безбиједно коришћење тих средстава рада. Радници су прошли и обуку за самостално и безбиједно руковање средствима рада, из разлога што су или премјештени на друго радно мјесто за које је потребно руковати новим средствима рада или су добили задужење за коришћење нових средстава рада.

5) Утврђивање радних мјеста на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем

Рјешењем Министарства рада и борачко-инвалидске заштите РС бр. 16-04/4-181-8/2017 објављеном у Службеном гласнику Републике Српске број 67 од 20.07.2018. године радна мјеста:

- Руковаоц радних машина – возач,
- Руковаоц специјалних машина за компактриање

су утврђена као радна мјеста на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем ,односно за сваких 12 мјесеци рада рачуна се као 15 мјесеци стажа осигурања.

б) Испитивање услова радне средине за љетњи и зимски период

Испитивање услова радне средине у за љетњи и зимски извршено је у августу и децембру мјесецу.

10 Програм мониторинга на депонији

10.1 Мониторинг ваздуха

Мониторинг квалитета ваздуха је вршила овлаштена фирма „Техничко еколошки завод,, Бања Лука и ЈНУ,,Институт за заштиту и екологију Републике Српске“, Бања Лука.

Са циљем утврђивања квалитета ваздуха у 2018. години на локацији регионалне депоније вршена су мјерења квалитета ваздуха једном мјесечно, у трајању од 24 сата. У складу са обавезама дефинисаним Еколошком дозволом, мјерења су вршена у зони утицаја депоније – на самој депонији, на платоу код контејнера за одмор радника (удаљен око 40 m изнад улазне капије према мјесту одлагања отпада).

Мјерењима је вршено праћење имисијских концентрација сљедећих полутанат:

- сумпор – диоксида, SO_2 ,
- азот – диоксида, NO_2 ,
- азот – монооксида, NO ,
- азотних оксида, NO_x ,
- угљен – диоксида, CO_2 ,
- озона, O_3 ,
- укупних лебдећих честица, $UL\check{C}$,
- лебдеће честице $PM\ 10$,
- укупних угљоводоника, THC ,
- метана, CH_4 и
- неметанских угљоводоника, C_nH_{2n+2} ,

као и мјерење емисије гасова на депонији:

- метана, CH_4 ,
- угљен – диоксида, CO_2 ,
- кисеоника, O_2 ,
- сумпорводоника, H_2S ,
- водоника, H_2 .

Вршено је и мјерење микрометеоролошких параметара:

- брзине и смјера вјетра,
- температуре ваздуха,
- ваздушног притиска,
- релативне влажности ваздуха.

Цијена услуга: 7080 КМ (без ПДВ – а)

10.2 Мониторинг воде:

У току 2018.год. вршено је узорковање и анализа пречишћених процједних депонијских вода, нетретираних процједних вода и воде потока Глоговац, као и подземних вода из три пијезометра на депонији. Узорковања и анализе је вршила овлаштена инситуција Институт за воде д.о.о. Бијељина.

У току године, а у складу са Водном дозволом, 4 пута је вршено узорковање и анализа узорака уз израду Елабората о контроли квалитета отпадних вода и одређивању еквивалентног броја становника (ЕБС).

Праћени су сљедећи параметри:

- проток,
- температура воде,
- рН вриједност,
- електропроводљивост,
- таложивост по Imhoff-у,
- суспендоване материје,
- НРК дихроматни (ТОС),
- ВРК₅,
- амонијачни азот,
- нитритни азот,
- нитратни азот,
- укупни азот по Kjeldahlu,
- укупни азот,
- укупни фосфор,
- сулфати,
- хлориди,
- хром,
- гвожђе,
- цинк,
- манган,
- олово,
- биооглед са *Daphnia magna* Straus.

Цијена услуга: 4640 КМ (без ПДВ-а)

10.3 Мјерење буке

ЛП "ДЕП-ОТ" је у обавези једанпут годишње вршити квантитативни мониторинг укупне буке у складу са Правилником о дозвољеним границама интензитета звука и шума (Сл. Лист СРБиХ 46/89). Мјерење укупног нивоа буке је обавила овлаштена кућа – „Техничко еколошки завод“ д.о.о. Бања Лука, у мјесецу новембру.

Мјерења су извршена на 16 мјерних мјеста у животној средини на граници локације регионалне депоније, на висини 1,5 m од нивоа терена, на удаљености најмање 1.5m од ограде.

Цијена услуга: 495 КМ (без ПДВ-а)

10.4 Услуге ДДД

На локацији депоније током 2018.год. извршене су сљедеће активности:

- обавезна прољетна и јесења дератизација,
- дезинсекција,
- дезинфекција.

Дератизацијом су били обухваћени објекти и отворене површине – улазни дио депоније са објектима, те плато за пријем отпада. Дезинсекција је била обављена на активној површини депоније и управној згради. Дезинфекцијом су биле обухваћене радне машине. ДДД услуге је вршило предузеће ЕКО-Бел д.о.о. Трн.

Цијена услуга: 5800 КМ (без ПДВ-а).

.

11 Финасијски извјештај о пословању у 2018. Години

Пословни приходи и расходи (КМ)

Пословни приходи	3.578.096,00
Пословни расходи	2.969.850,00
Пословни добитак	608.246,00

Финасијски приходи и расходи (КМ)

Финасијски приходи	687,00
Финасијски расходи	120.760,00
Добитак редовне активности (посл. доб. + фин. приходи – фин. расходи)	488.173,00

Остали приходи и расходи (КМ)

Остали приходи	320.988,00
Остали расходи	414.144,00
Губитак по основу осталих прихода и расхода	93.156,00
Добитак прије опорезивања	395.017,00
Текући и одложени порез на добит (порески расходи периода)	-57.571,00
Нето добитак периода	337.446,00

Укупни приходи	3.899.771,00
Укупно расходи	3.504.754,00
Добици утврђени директно у капиталу	58.811,00
Укупни добитак	396.257,00

У 2018.години извршена је уплата двије рате IDA кредита у износу $2 \times 93.464 \text{ SDR}$ ($216.381,86 + 221.021,23 = 437.403,09 \text{ KM}$). Остатак дуга по IDA кредиту на 31.12.2018.година износи $3.773.370,65 \text{ KM}$ (17 рата).

У 2018.години извршена је уплата двије рате ИБРД у износу $125.007,32 \text{ EUR}$ ($122.246,42 + 122.246,65 = 244.493,07 \text{ KM}$). Ануитети су утврђени од стране Министарства финансија РС сразмјено повученим средствима.

Салдо IBRD кредита на 31.12.2018.године износи $2.322.684,31 \text{ KM}$ (19 рата).

Нема доспјелих, а неизмирених обавеза по IDA и IBRD кредиту. Обавезе измирене у року доспјећа.

Од укупног износа дугорочних кредита $5.407.650,83 \text{ KM}$ $3.329.445,25 \text{ KM}$ се односи на IDA кредит, а $2.078.205,58 \text{ KM}$ на IBRD кредит.

12 Старосна структура потраживања и обавеза

12.1 Старосна структура потраживања од купаца

Старост потраживања у данима	Вриједност
Недоспјела потраживања	173.320,49
До 90 дана	781.779,47
Од 91-180	273.175,45
од 181-365	262.959,18
Преко 365	577.151,84
УКУПНО	2.068.386,43
Рацио обрта потраживања	1,8537
Просјечно вријеме наплате потраживања	196,90

12.2 Старосна структура дугорочних обавеза по кредитима

Старост обавеза у годинама	Вриједност
до годину дана	688.404,16
1-3	2.065.262,40
3-5	1.376.841,60
Преко 5	1.965.546,78
УКУПНО	6.096.054,94
Рацио укупног дуговања према капиталу	0,99

12.3 Старосна структура обавеза према добављачима

Старост обавеза у данима	Вриједност
До 90 дана	93.293
Од 91-180	0,00
од 181-365	0,00
Преко 365	0,00
УКУПНО	93.293

Дио дугорочних обавеза које доспијевају за плаћање у периоду од годину дана се односе на двије рате за отплату IDA кредита (2x93.464 SDR), те двије рате за отплату IBRD кредита (2x62.500,00 EUR).

Друге обавезе се односе на обавезе за трошкове превоза запослених.

Обавезе за зараде и накнаде зарада се односе на лична примања запослених, порезе и доприносе.

Обавезе за остале порезе и доприносе се односе на накнаде за шума, водопривредну накнаду и противпожарну заштиту обрачунате са 31.12.2018.године.

Све обавезе се измирују у року доспјећа.

13 Ненаплаћена потраживања

Највећи проблем Ј.П. „ДЕП-ОТ“ д.о.о. су текућа ликвидност и ненаплаћена потраживања од комуналних предузећа из општина оснивача. На дан 31.12.2018 дуговања предузећа износе:

Назив партнера	Дуговања са 31.12 2018 у КМ	Дуговања са 31.12 2017 у КМ	Дуговања са 31.12 2016 у КМ	Дуговања са 31.12 2016 у КМ	Процент повећања дуга
Чистоћа А.Д., Бања Лука	613.868,79	581.492,42	511.435,31	629.690,60	5,57%
КП Комуналац, А.Д. Лакташи	282.994,77	397.589,20	466.572,30	419.737,71	-28,82%
Градска чистоћа, ОДЈКП Градишка	257.210,52	192.254,61	216.690,20	175.327,95	33,79%
Парк , ОДЈКП Прњавор	261.364,60	205.625,28	146.021,13	131.085,86	27,11%
Комуналац, ОДЈКП Србац	22.596,03	15.841,42	28.549,06	25.925,47	42,64%
Чистоћа и Зеленило А.Д. Челинац	262.633,69	236.167,66	217.437,65	169.287,50	11,21%
Бобас, Ј.П. Котор Варош	26.983,37	67.765,07	69.981,07	58.879,20	-60,18%
Чистоћа и зеленило, Д.О.О. Кнежево	5.375,93	6.035,70	6.615,56	336,12	-10,93%
Еко Еуро Тим Бања Лука	165.134,25	155.823,59	64.616,38	66.033,91	5,98%
Остали	170.224,48	154.005,62	133.016,35	139.211,35	10,53%
- Укупно	2.068.386,43	2.012.600,57	1.860.935,01	1.815.515,67	2,50%

14 Рекапитулација елемената привређивања

Ред. број	Елементи привређивања	Јед. мјере	Остварено у		Индекс 5/4
			Претходној години (2017.)	Извјештајном периоду (2018.)	
1	2	3	4	5	6
1	Остварени природни обим услуга				
а	Збрињавање отпада	t	116.817	119.406	102,22%
а.1	Мијешани комунални отпад	t	94.497	96.985	102,63%
2	Укупан приход	КМ	3.979.706	3.899.771	97,99%
3	Укупни расходи	КМ	3.148.967	3.504.754	111,30%
а	Трошкови материјала и енергије	КМ	375.362	489.435	130,39%
б	Трошкови амортизације и резервисања	КМ	947.140	820.936	86,68%
в	Трошкови производних услуга	КМ	87.821	136.120	155,00%
г	Трошкови бруто зарада и бруто накнада	КМ	1.323.441	1.350.646	102,06%
д	Нематеријални трошкови	КМ	124.038	112.626	90,80%
ђ	Негативне курсне разлике	КМ	-	87.143	
е	Расходи по основу исправке вријед. и отписа потражив.	КМ	200.261	413.611	206,54%
ж	Остали матер. и немат. трошкови	КМ	90.904	94.237	103,67%
4	Бруто добит	КМ	830.739	395.017	47,55%
4а	Бруто губитак	КМ	-		
5	Просјечан број радника (час. рада и стање крајем мјес.)		43	44	
6	Вриједност реализованих инвест. активности	КМ	199.235	332.397	166,84%

а	Грађевински објекти	КМ	20.669	4.480	21,67%
б	Машине и опрема	КМ	69.688	25.285	36,28%
в	Инвентар	КМ	1.123	895	79,70%
г	Инвестиције у току	КМ	107.755	301.737	280,02%
7	Извори финансирања	КМ			
а	Властити извори	КМ	89.980	332.397	369,41%
б	Туђи извори-Кредит Свјетске банке	КМ	1.350	0	0,00%
б-1	Туђи извори-ИРА фонд (грант)	КМ	0	0	
в	Фонд за заштиту животне средине	КМ	107.755	0	0,00%
г	Ангажована буџетска средства (Влада РС)	КМ	150	0	0,00%
8	Укупне обавезе	КМ	7.199.424	6.669.370	92,64%
а	Дугорочне	КМ	6.012.878	5.407.651	89,93%
б	Краткорочне	КМ	1.186.546	1.261.719	106,34%
9	Степен наплате потражив.	%	95,9	98,55	102,76%
10	Фактурисана реализација	КМ	3.660.903	3.838.333	104,85%
11	Наплаћена потраживања	КМ	3.509.237	3.782.547	107,79%
12	Ненаплаћена потраживања	КМ	2.012.601	2.068.386	102,77%
13	Показатељ задужености	%	53,8	49,8	92,57%
14	Коефицијент опште ликвидн. (текућа средства/текуће обавезе)		2,35	2,11	89,79%
15	Просјечна мјесечна нето зарада по раднику	КМ	1.173	1.235	105,29%

15 Управљање финансијским ризицима

Циљеви управљања финансијским ризицима

Пословање Предузећа је изложено различитим финансијским ризицима, као што су кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање финансијским ризицима је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних ефеката на финансијске перформансе Предузећа у условима непредвидивости кретања на финансијским тржиштима.

Предузеће не користи финансијске инструменте заштите од ефеката финансијских ризика на пословање обзиром да такви инструменти нису у широј употреби, нити постоји организовано тржиште ових инструмената у Републици Српској.

15.1 Тржишни ризик

Тржишни ризик се односи на ризик да одређене промјене тржишних цијена, као што су промјене курса валута и промјена каматних стопа, могу да утичу на висину прихода Предузећа или вриједност његових финансијских инструмената. Задатак управљања тржишним ризицима јесте да се управља и контролише изложеност тржишним ризицима у оквиру прихватљивих показатеља, уз оптимизацију приноса Предузећа.

Девизни ризик

Изложеност Предузећа девизном ризику првенствено се односи на остале дугорочне финансијске пласмане, потраживања, готовину, краткорочне финансијске обавезе и обавезе из пословања деноминираних у иностранству.

Књиговодствена вриједност монетарних обавеза Предузећа у страним валутама на дан извјештавања је следећа:

	у КМ	
	Обавезе	
	<u>2017</u>	<u>2018</u>
EUR	2.567.177	2.322.684
SDR	4.124.318	3.733.371
	<u>6.691.495</u>	<u>6.096.055</u>

Предузеће је осјетљиво на промјене девизног курса СДР. У сљедећој табели приказана је осјетљивост Предузећа на ап्रेसијацију и депресијацију КМ за 10% у односу СДР. Стопа осјетљивости од 10% представља процјену Предузећа у погледу могућих промјена курса КМ у односу на СДР.

У сљедећој табели приказана је осјетљивост Предузећа на апресијацију и депресијацију КМ за 10% у односу на СДР.

	у КМ			
	2017		2018	
	10%	-10%	10%	-10%
SDR	412.432	(412.432)	377.337	(377.337)

Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на вријеме, што би могло довести до финансијског губитка Предузећа. Кредитни ризик обухвата дугорочне финансијске пласмане, краткорочне финансијске пласмане и потраживања.

На основу јавно доступних финансијских информација и интерних историјских података о сарадњи, Предузеће врши одређивање бонитета за појединачног пословног партнера. На основу процјењеног бонитета утврђује се износ максималне кредитне изложености за појединачног пословног партнера, у складу са пословном политиком усвојеном од стране руководства Предузећа.

Предузеће нема значајну концентрацију кредитног ризика, обзиром да се његова потраживања и пласмани односе на већи број међусобно неповезаних купаца.

15.2 Ризик ликвидности

Руководство Предузећа управља ризиком ликвидности на начин који му обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава своје обавезе. Ризиком ликвидности се управља одржавањем одговарајућих новчаних резерви, праћењем планираних и стварних новчаних токова и одржавањем адекватног односа доспјећа финансијских средстава и обавеза.

Коефицијент опште ликвидности

Р.бр	Позиција	2017	2018
1	Текућа средства	2.787.597	2.657.114
2	Текуће обавезе	1.186.546	1.261.719
3	Коефицијент опште ликвидности (1/2)	2,35	2,11

У следећој табели су приказана *ликвидна и краткорочно везана средства и краткорочне обавезе*:

Р.Б.	Позиција	Износ		% учешћа у билансној суми пословних средстава	
		2017	2018	2017	2018
1.	Готовина	1.089.787	1.125.283	5,53	5,88
2.	Купци и друга потраживања	1.653.196	1.488.494	8,39	7,78
3	АВР	0	0	0,00	0,00
4	Дати аванси	5.959	200	0,03	0,00
5	Ликвидна и краткорочно везана средства (1 до 4)	2.748.942	2.613.977	13,95	13,67
6	Пословна средства	19.705.183	19.123.793	100,00	100,00
7	Добављаци и друге обавезе	892.250	967.950	4,53	5,06
8	ПВР	294.296	293.769	1,49	1,54
9	Краткорочни извори финансирања (7 до 8)	1.186.546	1.261.719	6,02	6,60
	Ликвидна и краткорочно везана средства	1	1	1	1
	Краткорочни извори финансирања (10/6)	0,43	0,48		
	Ликвидне резерве (6-10)	1.562.396	1.352.258		

Из предходног се може закључити да је у анализираном периоду, краткорочна финансијска равнотежа помјерена ка ликвидним и краткорочним средствима, па у 2018.години на сваку 1 КМ ликвидних и краткорочно везаних средстава, отпада 0,48 КМ краткорочних обавеза. Предузеће, значи има ликвидну резерву од 1.352.258 КМ коју може искористити за плаћање у моменту када мобилизација краткорочно везаних средстава, из било ког разлога, не би била једнака доспјелим краткорочним обавезама.

У наредној табели приказане су позиције дугорочно везаних средстава, капитала и дугорочних обавеза.

Р.Б.	Позиција	Износ		% учешћа у билансној суми пословних средстава	
		2017	2018	2017	2018
1	Залихе	38.655	43.137	0,20	0,23
2	Стална средства	16.917.586	16.466.679	85,85	86,11
3	Дугорочно везана средства (1+2)	16.956.241	16.509.816	86,05	86,33
4	Дугорочне обавезе	6.012.878	5.407.651	30,51	28,28
5	Дугорочна резервисања	1.004.342	912.213	5,10	4,77
6	Разграничени приходи и одложене пореске обавезе	6.249.647	5.952.992	31,72	31,13
7	Капитал	5.251.770	5.589.218	26,65	29,23
8	Капитал и дугорочне обавезе (4 до 7)	18.518.637	17.862.074	93,98	93,40
9	Пословна имовина	19.705.183	19.123.793	100,00	100,00
	Дугорочно везана средства	1	1		
	Капитал и дугорочне обавезе (8/3)	1,09	1,08		
	Ликвидне резерве (8-3)	1.562.396	1.352.258		

Може се закључити да је у дугорочна финансијска равнотежа помјерена ка капиталу увећаном за дугорочна резервисања и дугорочне обавезе. С обзиром да је коефицијент дугорочне равнотеже већи од 1, квалитетни извори су већи од дугорочно везаних средстава чиме је омогућено стварање ликвидне резерве у новчаном облику. Та ликвидна средства дају сигурност предузећу да одржаваће будуће ликвидности.

То значи да у 2018.години свака 1 КМ дугорочно везаних средстава покривена са капиталом увећаном за дугорочна резервисања и дугорочне обавезе са 1,08 КМ, а то значи да

је 8% капитала и дугорочних обавеза кориштено за финансирање краткорочно везаних средстава што у апсолутном износу износи 1.352.258 КМ. Исти износ је утврђен и код анализе краткорочне финансијске равнотеже. Тиме је у области дугорочног финансирања створена сигурност за одржавање ликвидности зато што ће се свакако дио краткорочно везаних средстава мобилисати прије него што ће доспијети за плаћање дугорочне обавезе из којих је тај дио краткорочно везаних средстава покривен.

Управљање ризиком капитала

Управљање ризиком капитала служи руководству Предузећа да очува могућност пословања по принципу сталности пословања, истовремено максимизирајући приносе власницима и другим интересним странама путем оптимизације односа дуга и капитала.

Предузеће анализира капитал кроз показатељ задужености, који се израчунава као однос нето задужености и укупног капитала. Нето задуженост се обрачунава тако што се укупне финансијске обавезе, краткорочне и дугорочне, умање за готовину и готовинске еквиваленте. Укупан капитал представља збир свих категорија капитала приказаних у билансу стања и нето задужености.

Р.бр.	Управљање ризиком капитала	31.12.2017. у КМ	31.12.2018. у КМ
1	Укупна задуженост	7.199.424	6.669.370
2	Готовина и готовински еквиваленти	1.089.787	1.125.283
3	Нето задуженост (1-2)	6.109.637	5.544.087
4	Капитал	5.251.771	5.589.218
5	Укупан капитал (3+4)	11.361.408	11.133.305
6	Показатељ задужености (3/5*100)	53,78%	49,80%

Број: 013-425/19

Датум, 11.03.2019. године

В.Д Д И Р Е К Т О Р

Ново Грујић, дипл.ек.